

***Aan de slag met
de Energiewet
en de WCW***

***Job
Swens***

**Avond
vol
Energie**

Inhoud

1. Energiewet

2. Warmtewet

1. Energiewet

Drie nieuwe instrumenten

1. De Energiegemeenschap

2. De Actieve Afnemer

3. Energiedelen

Energiewet

1. Energiegemeenschap - definitie

*“Energiegemeenschap: **juridische entiteit** die ten behoeve van haar leden activiteiten op de energiemarkt verricht en als **hoofddoel** heeft het bieden van **milieuvoordelen of economische of sociale voordelen** aan haar leden of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is, en niet is gericht op het maken van winst;”*

Energiewet

1. Energiiegemeenschap - vereisten:

- deelname open en vrijwillig;
- geen beperkingen (burgers, alle soorten bedrijven en publieke organisaties);
- feitelijke zeggenschap bij burgers, MKB en lokale publieke organisaties

NB: Toegestane beperkingen – (Hernieuwbare Energiiegemeenschap):

- alleen burgers, MKB en lokale publieke organisaties kunnen lid worden;
- zeggenschap bij leden gevestigd in de nabijheid van van de projecten.

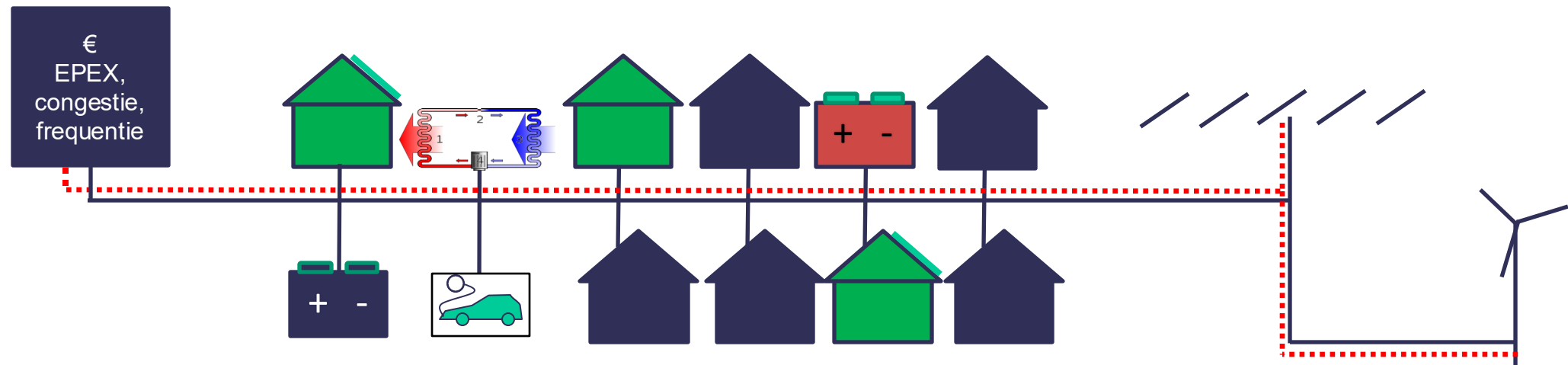
Energiewet

1. Energiegemeenschap - rechten:

- Elektriciteit of gas leveren aan haar leden:
  - per jaar niet meer dan zelf geproduceerd (let op: dan wel balans-verantwoordelijk);
  - aan leden met een kleinverbruikersaansluiting;
- Energiedelen;
- Actief deelnemen aan de verschillende energiemarkten.

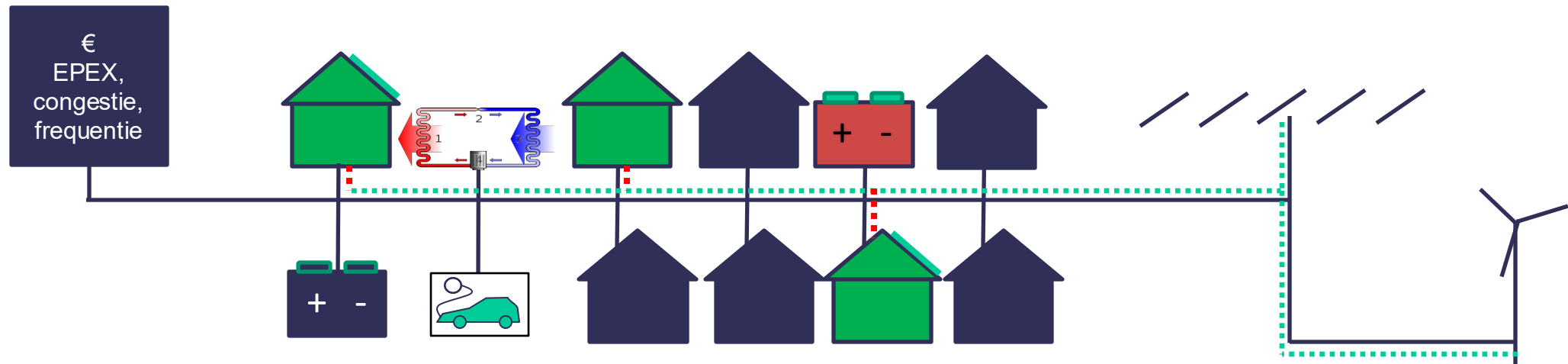
Verschillende soorten Energiegemeenschappen

1. - Samen duurzame energie produceren

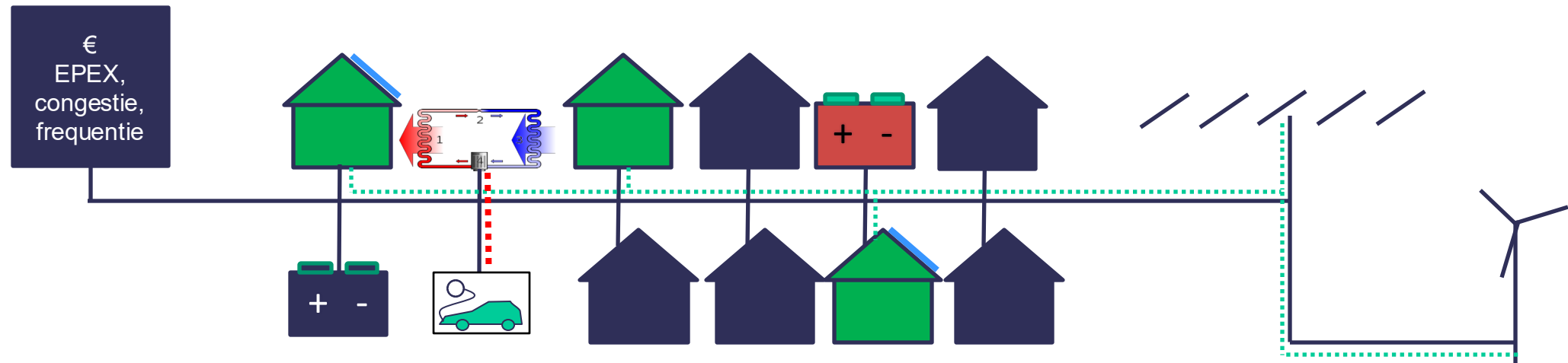
Verschillende soorten Energiegemeenschappen

2. - Samen duurzame energie produceren
- Leveren aan / Energiedelen met de eigen leden;

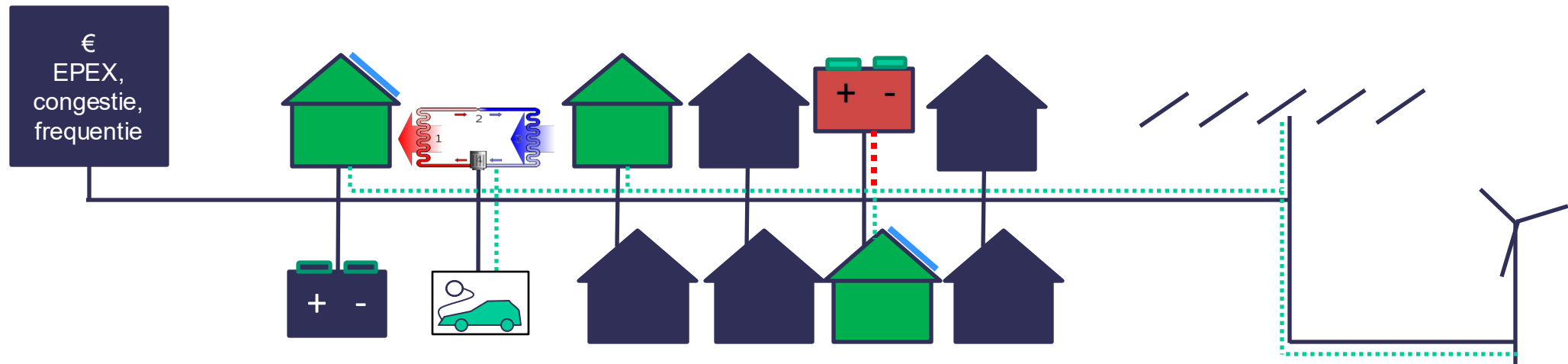
Verschillende soorten Energiegemeenschappen

3. - Samen duurzame energie produceren,
- Leveren aan de eigen leden
- Vraag van b.v. EV's en WP-en aanpassen aan eigen productie;

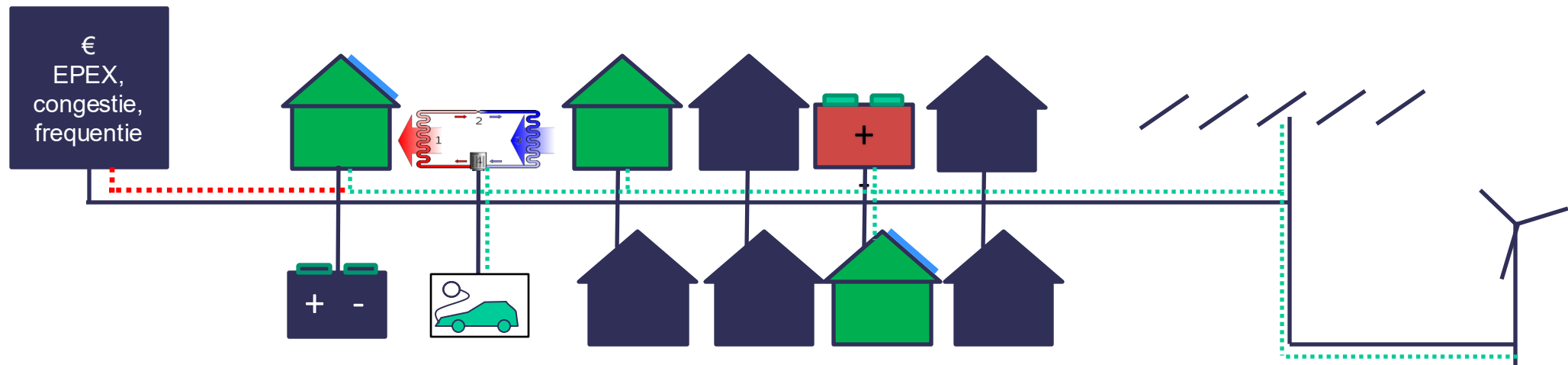
Verschillende soorten Energiegemeenschappen

4. - Samen duurzame energie produceren,
- Leveren aan de eigen leden,
- Vraag van b.v. EV's en WP-en aanpassen aan eigen productie,
- Overschot opslaan

Verschillende soorten Energiegemeenschappen

5. - Samen duurzame energie produceren,
- Leveren aan de eigen leden,
- Vraag van b.v. EV's en WP-en aanpassen aan eigen productie,
- Overschot opslaan
- Eigen productie, vraagaanpassing en opslag verhandelen op de markt

Energiewet

2. Actieve Afnemer - definitie:

Actieve Afnemer: een eindafnemer, of een groep gezamenlijk optredende eindafnemers, die zelf of gezamenlijk opgewekte elektriciteit verbruikt, opslaat, verkoopt of deelt of die gebruik maakt van flexibiliteits- of energie-efficiëntiediensten, mits die activiteiten niet zijn belangrijkste commerciële activiteit vormen.

Energiewet

3. Energiedelen – definitie:

Zelfverbruik door één of meer ‘Actieve Afnemers’ van hernieuwbare energie die is opgewekt door- of opgeslagen in een gezamenlijke installatie.

Energiewet

3. Energiedelen - rechten

Energie delen is een recht voor:

- (aangeslotenen binnen) Energiegemeenschappen
- Actieve afnemers

Mits via één en dezelfde energieleverancier

Energiewet

Energiedelen - werkwijze

- Energiedelen is een 3-partijen afspraak tussen producent (de energiegemeenschap of actieve afnemer), afnemer en energieleverancier;
- De producent en afnemer spreken onderling de prijs af (vaak de werkelijke kostprijs + een kleine marge voor de producent);
- De leverancier koopt de stroom voor die afgesproken prijs van de producent en verkoopt die voor diezelfde afgesproken prijs + service-fee (ong. € 0,002) aan de afnemer.

Energiewet

Energiedelen - werkwijze - vervolg

- Als de leverancier de gekochte stroom niet kwijt kan aan de deelnemers verkoopt hij de stroom op de markt.
- Het verschil (nagenoeg altijd verlies) berekent de leverancier door aan de producent, die daardoor netto minder dan de kostprijs per kWh krijgt
- Om dit te voorkomen kunnen de producent (b.v. de energiegemeenschap) en/of de afnemer (de leden) verbruik afstemmen op productie of een batterij aanschaffen.
- NB: bij inzet buurtbatterij komen daar extra aansluit en transportkosten bij.

Energiewet

Energiedelen - knelpunt - voorbeeld

- Energiegemeenschap verkoopt stroom via de leverancier aan de leden voor € 0,12 / kWh (kostprijs € 0,11 + marge voor gemeenschap van € 0,01);
  - Kan de leverancier de gedeelde stroom niet binnen een kwartier kwijt aan de leden, dan verkoopt hij die op de markt voor € 0,04 / kWh;
  - De leverancier brengt het verschil van € 0,08 /kWh in rekening bij de energiegemeenschap.
  - De energiegemeenschap ontvangt netto $€ 0,12 - € 0,08 = € 0,04 / kWh$ bij een kostprijs van € 0,11
- => Alleen interessant bij grote gelijktijdigheid van productie en afname <=**

Voorstel wijziging NL Energiewet

Energiedelen – rechten en voorwaarden

Energiegemeenschappen én 'Actieve Afnemers' mogen energiedelen *als* :

- zij de elektriciteit delen per onbalansverrekeningsperiode (binnen 15 min.);
- zij de elektriciteit delen op basis van vastgelegde percentages;
- zij de elektriciteit lokaal delen;
- het vermogen van de opwekinstallatie ≤ 6 MW (± 6 ha) is.

NB: tussenkomst van een leverancier niet langer verplicht !!!

Voorstel wijziging NL Energiewet

Energiedelen - knelpunt - voorbeeld

- Energiegemeenschap verkoopt een onderling afgesproken vast percentage van 5% van de door hem opgewekte stroom tegen de onderling afgesproken prijs van € 0,12 / kWh stroom aan een lid.
- Als het lid afwezig is (b.v. vakantie) gebruikt hij die stroom niet;
- Hij levert dan de aan hem 'geleverde' 5% van de opgewekte stroom 'terug' aan zijn leverancier voor € 0,04 / kWh (excl. mogelijke terugleverboete);
- De afnemer betaalt € 0,12 - € 0,04 = € 0,08 / kWh voor niet afgenomen stroom.

=> Alleen interessant bij grote gelijktijdigheid van productie en afname <=

Voorstel wijziging NL Energiewet

Energiedelen – alternatieve oplossing

Energiegemeenschappen én ‘Actieve Afnemers’ mogen energiedelen *als* :

- zij de elektriciteit delen per onbalansverrekeningsperiode (binnen 15 min.);
- ~~zij de elektriciteit delen op basis van vastgelegde percentages;~~
- zij de opgewekte elektriciteit delen naar rato van hun gebruik binnen die periode;
- zij de elektriciteit lokaal delen;
- het vermogen van de opwekinstallatie ≤ 6 MW (± 6 ha) is.

NB: tussenkomst van een leverancier niet langer verplicht !!!

Conclusies

- **Consument en Energiegemeenschappen krijgen een significante rol in de Energietransitie**
- **Hoe dit goed georganiseerd kan worden is (vooralsnog) onduidelijk (*hiervoor zijn wel al meerdere EMSen (Energie Management Systemen) beschikbaar*)**
- **De wet- en regelgeving is (vooralsnog) incompleet**
- **De voorgestelde wetswijziging maakt energiedelen bijzonder lastig en sluit kwetsbaren uit**

2. WARMTEWETGEVING in Nederland

- Betreft alleen collectieve warmtevoorziening;
- Initiatief en locatiekeuze ligt bij gemeente;
- Één partij of collectief van partijen per warmtenet;

NB:

- *Individuele warmtevoorziening valt niet onder de Warmtewet maar binnen het regime van de omgevingswet en de daarbij horende omgevingsvergunningen.*

Toekomstige wet: Wet Collectieve Warmte (concept)

- **Gemeente bereidt voor:**
  - Opstellen Warmtevisie
  - Selectie Kavels (kavelstrategie)
  - Inventarisatie geïnteresseerden (met deadline)
- **Warmtebedrijf schrijft in:**
  - Meldt zich als geïnteresseerde
  - Vraagt vaststelling bekwaamheidstoets bij ACM aan
  - Vraag obv globaal kavelplan aanwijzing bij gemeente aan
- **Gemeente wijst Warmtebedrijf aan voor 20 – 30 jaar**

Warmtebedrijf onder Wet Collectieve Warmte (concept)

■ Rechten / taken warmtebedrijf

- Recht energie op te wekken, te distribueren en te leveren
- Verantwoordelijkheid voor levering warmte en aansprakelijk bij storingen
- Daartoe 1: zelf warmte produceren of afspraken aangaan met warmteleveranciers
- Daartoe 2: warmtenet beheren

■ Vereisten warmtebedrijf

- Eigendom van het warmtenet
- Akkoord ACM
- Aanwijzing als Warmtebedrijf door de gemeente

Toekomstige wet: Wet Collectieve Warmte (concept)

Toegestane soorten Warmtebedrijven:

- Warmtebedrijf met publiek meerderheidsbelang
- Joint Venture van Warmte-leverings-bedrijf en Warmte-net-bedrijf
- Warmtegemeenschap

Toekomstige wet: Wet Collectieve Warmte (concept)

Warmtegemeenschap

- Hoofddoel: milieu-, economische- of sociale voordelen voor leden; Niet winst!
- Leden bestaan uitsluitend uit
  - natuurlijke personen,
  - micro-ondernemingen,
  - kleine ondernemingen,
  - middelgrote ondernemingen
  - lokale openbare lichamen
- Zeggenschap bij leden in de nabijheid van het warmtenet

Wet Collectieve Warmte

- Het is verboden warmte te leveren zonder een *aanwijzing* als warmtebedrijf door de gemeente.
- Aanwijzing vergt een uitgebreid financieel en organisatorisch onderzoek door de ACM en vervolgens een gemeentelijk besluit;

Wet Collectieve Warmte

Verbod warmte te leveren zonder *aanwijzing* geldt *niet*:

- voor levering aan 10 - 1.500 afnemers (na toetsing door ACM);
- voor levering aan maximaal 10 afnemers;
- voor levering door een verhuurder, VvE of vergelijkbare rechtsvorm aan maximaal 20 kleine afnemers;
- voor warmtevoorziening door een mandeligheid

Mandeligheid

Mandeligheid ontstaat, wanneer een onroerende zaak **gemeenschappelijk eigendom** is van de eigenaars van twee of meer erven en door hen **tot gemeenschappelijk nut** van die erven wordt bestemd bij een tussen hun opgemaakte **notariële akte**, gevolgd door **inschrijving daarvan in de openbare registers**.

Mandeligheid

Spelregels

- Iedereen die deelneemt is medeverantwoordelijk voor het beheer van de mandeligheid;
- Als deelnemer dien je mee te betalen aan de kosten van het beheer;
- Gezamenlijk worden de kosten voor het beheer bepaald en verdeeld;
- Deze afspraken worden in de notariële akte opgenomen.

Mandeligheid

Voordelen:

- Geen nieuwe juridische entiteit,
- Geen rechtspersoon, geen rechtsvorm
- Verbonden aan (het eigendom van) de woning
- Tussentijds uitstappen moeilijk / onmogelijk (alleen door verkoop aan andere deelnemer(s))
- Deelname en afspraken notarieel vast te leggen
- Warmte wisselt niet van eigenaar en wordt dus niet geleverd

Mandeligheid

Nadelen / beperkingen:

- Slecht vastgelegde organisatievorm
- Op te lossen door een beheers-regeling op te nemen in de notariële acte

Conclusies

- **Warmtegemeenschappen krijgen een significante rol in de Energietransitie**
- **Hoe dit goed georganiseerd kan worden is (vooralsnog) onduidelijk. Met name financiering is een uitdaging ivm eis eigendom infrastructuur**
- **Met name voor kleine initiatieven (10 – 100 deelnemers) lijkt administratieve druk (veel) te hoog;**
- **Voor hele kleine initiatieven (1– 10) zijn interessante vrijstellingen of ontheffingen beschikbaar**

Tot zover (wetgeving in ontwikkeling)

VRAGEN?

Job Swens

job@J-OB.nl

06 - 11 309 603

J-OB - Joining Objectives for Sustainable World ENergy Solutions